

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. مشکل در گام دوم (طرح و برنامه‌ریزی) رخ داده است. در گام دوم ما درباره چگونگی نمونه‌گیری تصمیم‌گیری می‌کنیم.

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. تعداد کل اعداد سه رقمی که با این ۶ رقم می‌توان نوشت برابر است با:

$$n(S) = 6 \times 6 \times 6 = 6^3 = 216$$

برای آن‌که عدد مورنظر کمتر از ۴۰۰ باشد، باید صدگان آن ۲ یا ۳ باشد پس تعداد آن‌ها برابر است با:

$$n(A) = 2 \times 6 \times 6 = 72$$

$$P(A) = \frac{72}{216} = \frac{1}{3} \quad \text{و در نهایت احتمال این پدیده برابر است با:}$$

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. با درجه سه واسطه حسابی بین ۲۰ و ۵۲، اختلاف مشترک برابر است با:

$$d = \frac{b-a}{m+1} = \frac{52-20}{3+1} = \frac{32}{4} = 8$$

۲۰، ۲۸، ۳۶، ۴۴، ۵۲، ...

بنابراین جملات دنباله برابر است با:

$$\text{میانگین سه واسطه حسابی: } \frac{28+36+44}{3} = \frac{108}{3} = 36$$

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. خط از نقاط $(6, 20)$ ، $(2, 6)$ می‌گذرد:

$$m = \frac{y_2 - y_1}{x_2 - x_1} = \frac{20 - 6}{6 - 2} = \frac{14}{4} = \frac{7}{2}$$

الگوی خطی به صورت $y = mx + n$ است پس با استفاده از یکی از نقاط n را به دست می‌آوریم:

$$y = mx + n \xrightarrow[m=\frac{7}{2}, x=2, y=6]{} 6 = \left(\frac{7}{2}\right)(2) + n \Rightarrow 6 = 7 + n \Rightarrow n = -1$$

$$\xrightarrow[m=\frac{7}{2}, n=-1]{} y = \frac{7}{2}x - 1 \xrightarrow{\text{ضابطه ی دنباله}} a_n = \frac{7}{2}n - 1$$

اولین جمله‌ی سه‌رقمی را می‌خواهیم پس $a_n \geq 100$ است. یعنی:

$$\frac{7}{2}n - 1 \geq 100 \Rightarrow \frac{7}{2}n \geq 101 \xrightarrow{\times 2} 7n \geq 202 \Rightarrow n \geq \frac{202}{7}$$

$$\Rightarrow n \geq 28\frac{8}{7} \xrightarrow{n \text{ عدد طبیعی است}} n = 29$$

اولیه جمله‌ی سه‌رقمی، جمله‌ی بیست و نهم الگو است.

$$a_n = s_n - s_{n-1} \Rightarrow s_{n-1} - s_{n-2} = a_{n-1}$$

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. در دنباله حسابی:

بنابراین:

$$s_n - 2s_{n-1} + s_{n-2} = s_n - s_{n-1} - s_{n-1} + s_{n-2} = s_n - s_{n-1} - (s_{n-1} - s_{n-2}) = a_n - a_{n-1} = d$$

گزینه ۴ پاسخ صحیح است.

تحلیل داده‌ها: با استفاده از معیارها، نمودارها و مفاهیم آموخته شده، نتایج مناسب با هدف‌های پژوهش، نوع متغیرها و ویژگی داده‌ها ارائه می‌شود.

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. ۷

a_n جملات دنباله: ۰, ۱, ۰, ۱, ۰, ۱, ...

b_n جملات دنباله: ۲, ۰, ۱, ۰, ۱, ۰, ...

$$a_1 + b_1 = 0 + 2 = 2$$

$$a_2 + b_2 = 1 + 0 = 1$$

$$a_3 + b_3 = 0 + 1 = 1$$

.

.

.

$$a_n + b_n = 1$$

$$2 + (n-1)(1) = 100 \Rightarrow n = 99$$

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. ۸

$$S = \{30, 35, 50, 53\} \Rightarrow n(S) = 4 \Rightarrow P(A) = \frac{n(A)}{n(S)} = \frac{3}{4}$$

$$A = \{35, 50, 53\} \Rightarrow n(A) = 3$$

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. اگر ماه تولد علی و رضا در یک فصل باشد، یعنی هر دو در یک فصل به دنیا آمده باشند.

$$n(S) = 4 \times 4 = 16$$

فصل تولد علی، ۴ حالت دارد و می‌خواهیم رضا در همان فصلی به دنیا آمده باشد که علی در آن به دنیا آمده است.

$$n(A) = 4 \times 1 = 4$$

$$\Rightarrow P(A) = \frac{4}{16} = \frac{1}{4} \quad \text{پس:}$$

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. اگر دو پیشامد A و B ناسازگار باشند ($A \cap B = \emptyset$ باشد)، آن‌گاه:

$$P(A \cup B) = P(A) + P(B) \xrightarrow{P(A \cup B) = \frac{1}{6}} \frac{1}{6} = \frac{2}{3} P(B) + P(B)$$

$$P(A) = \frac{2}{3} P(B)$$

$$\Rightarrow \frac{1}{6} = \frac{5}{3} P(B) \Rightarrow P(B) = \frac{\frac{1}{6}}{\frac{5}{3}} = \frac{3}{30} = \frac{1}{10}$$

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. برای آن‌که مجموع اعداد دو تاس بزرگ‌تر از ۹ باشد، یعنی مجموع آن‌ها می‌تواند ۱۰ یا ۱۱ یا ۱۲ شود: ۱۱

$$A = \{(4, 6), (5, 5), (6, 4), (5, 6), (6, 5), (6, 6)\}$$

$$n(S) = 6 \times 6 = 36$$

$$P(A) = \frac{n(A)}{n(S)} = \frac{6}{36} = \frac{1}{6}$$

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. ۴ پرسش از ۶ پرسش اول یعنی $\binom{6}{4}$ و الزاماً ۳ پرسش از ۴ پرسش آخر خواهد بود ۱۲

و بنابر اصل ضرب خواهیم داشت: $\binom{4}{3}$

$$\binom{6}{4} \times \binom{4}{3} = \frac{6!}{2!4!} \times \frac{4!}{3!1!} = \frac{6 \times 5 \times 4!}{2 \times 4!} \times \frac{4 \times 3!}{3! \times 1} = 15 \times 4 = 60$$

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. ۱۳

$$(n-3)! = 24 \xrightarrow{\substack{\text{می دانیم} \\ 4! = 24}} n-3 = 4 \Rightarrow n = 4+3 = 7$$

$$\frac{n!}{(n-2)!} = 24 \frac{n(n-1)(n-2)!}{(n-2)!} = n(n-1) \stackrel{n=7}{=} 7(6) = 42$$

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. ۱۴

همه ارقام به جز صفر

$$\boxed{9} \times \boxed{9} \times \boxed{8} = 648$$

همه ارقام به جز رقم دهگان و صدگان به کاررفته در صدگان

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. ۱۵

$$P(n, r) = \frac{n!}{(n-r)!}$$

$$\Rightarrow P(n, 2) = \frac{n!}{(n-2)!} = \frac{n(n-1)(n-2)!}{(n-2)!}$$

$$\Rightarrow n(n-1) = 20 \Rightarrow n^2 - n - 20 = 0$$

$$\Rightarrow (n-5)(n+4) = 0 \Rightarrow \begin{cases} n-5 = 0 \Rightarrow n = 5 \\ n+4 = 0 \Rightarrow n = -4 \text{ (غیر قابل قبول)} \end{cases}$$

$$\binom{5}{2} = \frac{5!}{(5-2)!2!} = \frac{5!}{3!2!} = \frac{5 \times 4 \times 3!}{3! \times 2} = 10$$

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. ۱۶

$$1275 = S_n = \frac{n}{2}(2 \times 3 + (n-1) \times 4) = n(2n+1)$$

$$\Rightarrow 2n^2 + n - 1275 = 0 \Rightarrow (n-25)(2n+5) = 0 \Rightarrow n = 25$$

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. چون جمله عمومی یک دنباله حسابی باید درجه یک باشد بنابراین جمله‌ی n^2 باید در

$$k+2 = 0 \Rightarrow k = -2$$

مخرج حذف شود. پس:

$$a_n = \frac{2kn+18}{(k+2)n^2+k-1} \xrightarrow{k=-2} a_n = \frac{-4n+18}{-3}$$

$$a_n = \frac{4}{3}n - 6 < 0 \Rightarrow \frac{4n}{3} < 6 \Rightarrow n < \frac{18}{4} \Rightarrow n < 4.5 \Rightarrow n = \{1, 2, 3, 4\}$$

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. ۱۸

$$p(10, 2) + c(4, 3) = \frac{10!}{8!} + \frac{4!}{3! \times 1!} = 90 + 4 = 94$$

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. ۱۹

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. طبق فرمول $P(n, r) = \frac{n!}{(n-r)!}$ صورت و مخرج کسر را محاسبه می‌کنیم:

$$P(n+2, 4) = \frac{(n+2)!}{(n+2-4)!} = \frac{(n+2)!}{(n-2)!} = (n-1)n(n+1)(n+2)$$

$$P(n, 3) = \frac{n!}{(n-3)!} = (n-2)(n-1)n$$

$$\text{حاصل کسر} = \frac{(n-1)n(n+1)(n+2)}{(n-2)(n-1)n} = \frac{(n+1)(n+2)}{n-2}$$

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. وزن بیت صورت سؤال و بیت گزینه ۳ «مفتعلن فاعلات مفتعلن فع» است. تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱ «مفتعلن مفاعله مفتعلن مفاعله»

گزینه ۲ «مفتعلن فاعله مفتعلن فاعله»

گزینه ۴ «مفعول فاعلات مفاعله فاعله»

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. تضاد: روشن $\neq$ تیره / پری $\neq$ اهریمن

لف و نشر: روشن / تیره / عارض / زلف / روی پری / رای اهریمن
لف ۱ نشر ۲ / تیره ۱ نشر ۲ / عارض ۱ نشر ۲ / زلف ۱ نشر ۲ / روی پری ۳ نشر ۴ / رای اهریمن ۴ نشر ۴

تغییر کمیت مصوت کوتاه به بلند

آ	ر	ش	ن	ت	ر	ع	ر	ض	ز	ف
-	-	U	U	-	U	-	U	U	-	-
چ	ر	ی	پ	ر	ی	را	ی	اه	ر	من
-	-	U	U	-	U	-	U	-	-	-

گزینه ۴ پاسخ صحیح است.

تناقض: آب خضر یا آب حیات، زندگی‌بخش می‌باشد و در این بیت دارای تناقض است.

تلمیح: به داستان حضرت خضر و جستن آب حیات اشاره دارد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱ «تضاد: (شیرین - تلخ) (جواب - پرسش) تناقض ندارد.

گزینه ۲ «عقل» و «وهم»: مراعات‌نظیر / تضمین ندارد.

گزینه ۳ «تضاد: نهان - آشکار / تلمیح ندارد.

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. همه گزینه‌ها بر وزن (مفعول مفاعله مفاعله) سروده شده و با نمودار هجایی سؤال

مطابقت دارد؛ به جز بیت گزینه ۴ که بر وزن (مفعول مفاعله فعولن) سروده شده و نمودار هجایی آن چنین است:

(— U | — U — U | U —)

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. اصلاح گزینه پاسخ: رغبت کمتری داشتند — رغبت بیشتری داشتند.

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. بررسی وزن مصراع‌ها:

- الف) فاعلاتن مفاعِلن فعِلن (وزن ناهمسان)
 ب) مفعولٌ مفاعِلن فعولن (وزن ناهمسان)
 ج) مفعولٌ فاعلاتٌ مفاعِلٌ فاعِلن / مستفعِلن مفاعِلٌ مستفعِلن فعَل (وزن ناهمسان)
 د) فعولن فعولن فعولن فعل (وزن همسان)
 هـ) فعلاتن فعلاتن فعلاتن فعلن (وزن همسان)

گزینه ۴ پاسخ صحیح است.

در گزینه‌های دیگر، ادیب‌الممالک فراهانی، ایرج میرزا و میرزاده عشقی از شاعران این دوره هستند.

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. (ص ۲۳)

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. اصلاح گزینه‌ی پاسخ:

شاعران دوره‌ی بازگشت در سطوح زبانی، ادبی و فکری، سبک خراسانی و عراقی را مورد توجه قرار دادند.

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. در گزینه ۴، «چشمه‌ی جوشان عمر» تشبیه دارد و میان واژه‌های «چشمه»، «قطره قطره» و «مرداب» مراعات‌نظیر وجود دارد، اما خبری از تلمیح نیست. تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه‌ی ۱: نماز عشق: اضافه‌ی تشبیه‌ی / «دار» و «مرده»: مراعات‌نظیر / تلمیح به «کشته شدن و به دار کشیدن حسین بن منصور حلاج»

گزینه‌ی ۲: مزرع کرامت / داس هلال: اضافه‌ی تشبیه‌ی / «گدایان»، «گرسنگی» و «فقر»: مراعات‌نظیر / عیسی صلیب‌ننیده: تلمیح دارد به آیه‌ی ۱۵۷ سوره‌ی نساء که طبق آموزه‌های قرآنی حضرت عیسی (ع) به صلیب کشیده نشده است. (اگر شما با دیدن واژه‌های «عیسی» و «صلیب» این گزینه را دارای تلمیح دانسته‌اید به درستی تشخیص داده‌اید.)
 گزینه‌ی ۳: چون کاووس و یارانش: تشبیه / «زنجیر» و «اسیر»: مراعات‌نظیر / تلمیح به اسیر شدن «کاووس» در مازندران و کشته شدن «رستم»

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. شاعران سنت‌گرای عصر مشروطه، مثل بهار و ادیب‌الممالک، بیش‌تر به قالب‌های قصیده و مثنوی توجه داشتند و شاعران کوچه و بازار به قالب‌هایی نظیر مستزاد، چهارپاره، ترانه و تصنیف رغبت نشان می‌دادند.

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) تضمین مصراعی از «حافظ» (۲) تضمین مصراعی از «قیصر امین‌پور» (۳) تضمین مصراعی از «حافظ»

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. گزینه‌ی (۴) به مثل معروف «جواب الاحمق السکوت» اشاره دارد.

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. تلمیح به داستان حضرت یعقوب و یوسف (ع) / تضمین به عبارت «الصبر مفتاح الفرج» بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) تضمین مصراع «خنده گریند همی سوختگان در بر تو»

۲) تضمین آیه‌ی شریفه‌ی «قل هو الله احد»

۴) تضمین مصراع «بوی جوی مولیان آید همی» از رودکی

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. مصراع دوم، تضمین سیف فرغانی از این بیت سعدی است:
خوی سعدی است نصیحت چه کند گر نکند / مشک دارد نتواند که کند پنهانش

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. آرایه‌ی تلمیح در سایر ابیات:
گزینه‌ی ۲: اشاره به داستان در آتش افکندن حضرت ابراهیم (ع)
گزینه‌ی ۳: اشاره به داستان حضرت یوسف (ع)
گزینه‌ی ۴: اشاره به اُمّی بودن (درس نخوانده بودن) پیامبر اسلام (ص)

گزینه ۴ پاسخ صحیح است.

- دو مجله «دانشکده» و «نوبهار» با مدیریت ملک‌الشعرای بهار به عرصه ظهور رسیدند.
- روزنامه «صوراسرافیل» با مدیریت میرزا جهانگیرخان صور اسرافیل منتشر می‌شد.
- مجله «بهار» نشریه‌ای ادبی محسوب می‌شد که در سال‌های مشروطه به وسیله میرزا یوسف‌خان اعتصامی آشتیانی منتشر می‌شد.

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. سراینده این بیت، محتشم کاشانی است.

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. دشمنی با استعمار و استبداد یکی از موضوعاتی بود که در نثر روزنامه‌ای بسیار مورد توجه قرار گرفت. بسیاری از نثرهای دوره بیداری به ویژه نثر داستانی به موضوع تنفر از خرافات می‌پردازد.

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. بتخانه‌ی گلزار: تشبیه (اضافه‌ی تشبیه‌ی) / اشاره‌ی غیرمستقیم به داستان حضرت ابراهیم و آزر: تلمیح / «فصل، خزان، گلزار»، «ابراهیم، بتخانه»: مراعات‌نظیر (تناسب)

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. «منشآت» مجموعه‌ای از متن‌ها و نامه‌های قائم‌مقام فراهانی است.

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. تشریح عبارت نادرست:

الف) در عصر بیداری، بعد از تهران، تبریز بازار سیاسی و مطبوعاتی پررونقی داشت.

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. مراعات نظیر: بیت «الف» سر، مغز / لباس، دستار

تشخیص: (بیت «ه»): جان‌بخشی به خار

تکرار: (بیت «ب»): بار

تشبیه: (بیت «ج»): زنگ قیل و قال (اضافه‌ی تشبیه‌ی)

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. فتحعلی‌خان صبای کاشانی، گلشن صبا را به تقلید از بوستان سعدی سرود.

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. بیت سؤال سروده‌ی «فتحعلی خان صبای کاشانی» است.

بیت آ: «بی‌لب» رازها را گفتن، متناقض‌نما (پارادوکس) است. // «تو - کهنه» تضاد دارند.

بیت ب: هنر - آهو (عیب): تضاد دارند. // «آتش شادی» اضافی تشبیهی است.

بیت پ: به داستان زندگی حضرت سلیمان اشاره دارد.

بیت ج: «شکر خواب» و «خواب غفلت» تشبیه دارند. // به داستان زندگی حضرت یوسف اشاره دارد.

بیت د: تاب (تب و تاب، رنج) و تاب (پیچ و تاب، جعد و شکن) جناس همسان دارند. // زلف یار در خوش‌بویی به مشک - و از آن هم خوش‌بوتر - مانند شده‌است.

گزینه‌ی ۱: لَف و نشر دارد اما تشبیه ندارد.

گزینه‌ی ۲: تشبیه دارد اما لَف و نشر ندارد.

گزینه‌ی ۳: تشبیه دارد اما لَف و نشر برقرار نیست.

گزینه‌ی ۴: نیمه‌ی سرخ سیب مانند گل (گل سرخ) بود و نیمه‌ی زرد سیب مانند زعفران بود: مشبه‌ها لَف را تشکیل داده‌اند و مشبه‌به‌ها نشر را $\Leftarrow$ لَف و نشر بر پایه تشبیه است.

--		U	-	U		--	U	-
--		U	-	U		--	U	-

فاعلاتن مفاعلن فعلن

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. سبک بازگشت ادبی به دلیل ضعف شعر در دوره‌ی سبک هندی به وجود آمد و با بازگشت به سبک‌های کهن موجب پیشگیری از ضعف و سستی حاکم بر ادبیات شد.

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. ما انسان‌ها با هم زندگی می‌کنیم و مجبور نیستیم خودمان به تنهایی و جداگانه، دانش لازم برای تک‌تک کنش‌هایمان را تولید کنیم. جهان اجتماعی یعنی جامعه و فرهنگی که در آن زندگی می‌کنیم، دانش لازم برای زندگی یا همان دانش عمومی را در اختیار ما قرار می‌دهد.

(۱) تفهم را روش مستقلى برای علوم انسانی نمی‌دانست بلکه آن را مقدمه و پیش‌نیازی برای روش علمی که همان روش تجربی بود می‌انگاشت.

(۲) فهمیدن را برای درک معنای پدیده‌های اجتماعی ضروری می‌دانست، اما از آنجا که هنوز علم را به علم تجربی محدود می‌دانست معتقد نبود آنچه جامعه‌شناسان از مطالعه‌ی پدیده‌ها می‌فهمند باید بار شو تجربی اثبات شود و گرنه ارزش علمی ندارد.

(۴) معتقد بود که هرچند جهان اجتماعی همانند جهان طبیعی تفاوت دارد.

- (۲) انسان‌ها همچنان که دارای تفاوت‌های فردی و اجتماعی بسیاری هستند، مشابهت‌های فراوانی نیز دارند.
- (۳) توانایی‌های ذهنی، عاطفی، جسمانی و همچنین ویژگی‌های اجتماعی - فرهنگی مانند تنوع فرهنگ‌ها، خرده فرهنگ‌ها و موقعیت اجتماعی است.
- (۴) بخشی از پیچیدگی کنش‌های انسانی به سبب وابستگی این کنش‌ها به ویژگی‌های فردی است.

- گزینه ۲ پاسخ صحیح است. بررسی و مطالعه‌ی پدیده‌های انسانی و اجتماعی، بدون توجه به عمق آن‌ها، به نتیجه‌گیری‌های غلط و اشتباه منجر می‌شود.

- گزینه ۱ پاسخ صحیح است.

- گزینه ۴ پاسخ صحیح است. ما درباره‌ی دانش عمومی کمتر می‌اندیشیم؛ بیشتر از آن استفاده می‌کنیم. دانش عمومی برای زندگی اجتماعی، مانند هوا برای انسان است. انسان همواره از هوا استفاده می‌کند، اما اغلب متوجه آن نیست و از اهمیت آن غافل است. او هنگامی متوجه وجود هوا می‌شود که تغییری در آن رخ دهد و تنفس را با مشکل مواجه نماید.

- گزینه ۲ پاسخ صحیح است.

- گزینه ۲ پاسخ صحیح است.

- گزینه ۴ پاسخ صحیح است.

- گزینه ۲ پاسخ صحیح است.

- گزینه ۳ پاسخ صحیح است.

دوری و نزدیکی به علوم طبیعی، معیار شکل‌گیری رویکردهای مختلف در جامعه‌شناسی است.

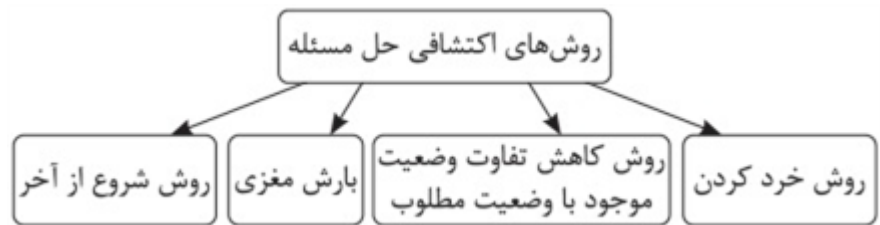
- گزینه ۳ پاسخ صحیح است. جهان متجدد براساس هویت دنیوی خود، دانش علمی را محدود و منحصر به دانش تجربی می‌داند و سایر روش‌های عقلانی و وحیانی را از دایره ی علم بیرون می‌راند.

- گزینه ۴ پاسخ صحیح است. (ص ۵۲)

- گزینه ۲ پاسخ صحیح است.

جامعه‌شناس می‌تواند برای مدتی با اعضای یک گروه سیاسی زندگی کند و از این راه، عقاید و ارزش‌های آنها را بفهمد و توصیف کند، اما نمی‌تواند درباره درست یا غلط بودن این عقاید و ارزش‌ها داوری کند و به نقد یا اصلاح آنها بپردازد، زیرا از نظر وبر با این کار جامعه‌شناس از دایره علم خارج می‌شود یا با نام علم، کاربر علمی می‌کند.

- گزینه ۳ پاسخ صحیح است. علوم اجتماعی نیز با شناخت پدیده‌های اجتماعی، به انسان‌ها امکان می‌دهند که آثار و پیامدهای پدیده‌های اجتماعی را پیش‌بینی کنند. البته به سبب آگاهانه وارادی بودن کنش‌های اجتماعی پیش‌بینی در علوم اجتماعی پیچیده‌تر از علوم طبیعی است.

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. مسئله‌هایی که در علوم انسانی با آن‌ها مواجه هستیم، عمدتاً از نوع «خوب تعریف نشده» هستند. در حالی که مسئله‌های علوم دیگر این گونه نیستند.

خوب تعریف نشده به معنای پیچیده بودن و دشواری حل یک مسئله است به عبارت دیگر مسئله‌های پیچیده از آن جایی که علل متعددی دارند به راحتی قابل تعریف نیستند.

- علل اعتیاد نوجوانان به بازی‌های مسئله مربوط به علوم انسانی است بنابراین خوب تعریف نشده است.

- دلایل ذوب شدن یخ‌های قطب مربوط به علم زمین‌شناسی است و خوب تعریف شده است.

- توقف ناگهانی خودروی مقابل، علل متعددی دارد و یک مسئله پیچیده است و خوب تعریف نشده است.

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. ملاک تصمیم‌گیری احساسی عواطف و هیجانات زودگذر است. دوست داشتن صرف و علاقه برای انتخاب شغل معلمی کافی نیست.

۱) اعتماد افراطی است.

۳) سبک تصمیم‌گیری اجتنابی است.

۴) سبک تصمیم‌گیری وابسته است.

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. ناتوانی در حل مسئله، وضعیت ناخوشایندی را ایجاد می‌کند که «ناکامی» نام دارد. ناکامی باعث پرخاشگری می‌شود. هر قدر شهروندان جامعه از مهارت‌های حل مسئله آگاه باشند، احتمال استفاده از روش‌های تهاجمی و پرخاشگری کمتر خواهد بود. بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) درماندگی آموخته‌شده زمانی ایجاد می‌شود که بین تلاش و فعالیت خود و نتایج کار رابطه‌ای نمی‌بینیم، دست از کار می‌کشیم.

۲) ناتوانی در حل مسئله علاوه بر ناکامی، باعث فشار روانی هم می‌شود اما تخریب صندلی‌های استادیوم ناشی از ناکامی و پرخاشگری است نه فشار روانی.

۴) تعارض محصول ناتوانی در تصمیم‌گیری است.

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. سبک تصمیم‌گیری حامد، تکانشی است.

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. اگر فردی بداند که سیگار کشیدن سبب ایجاد سرطان ریه می‌شود (شناخت و باور) و باز هم به کشیدن سیگار ادامه دهد (رفتار)، باور او با رفتارش ناهماهنگ است. برای رفع حالت ناهماهنگی که ناراحت‌کننده هم هست، فرد می‌تواند این ارتباط را نپذیرد و بگوید سیگار با سرطان ریه ارتباطی ندارد. این استدلال، عقلانی نیست، اما امکان ادامه سیگار کشیدن او را فراهم می‌کند و فرد احساس آرامش فکری می‌کند.

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. مقابله‌هایی که به حل مسائل، برطرف کردن عامل فشارآور و به حداقل رساندن یا تحمل کردن فشار روانی کمک می‌کنند، مقابله‌های سازگارانه هستند و افرادی که از مقابله‌های ناسازگارانه استفاده می‌کنند، معمولاً از موقعیت اجتناب کرده یا آن را انکار می‌کنند.

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. هر سه گزینه‌ی (۱)، (۲) و (۳) مسائل خوب تعریف نشده هستند، زیرا به علوم انسانی مربوط می‌شوند، اما گزینه‌ی (۴) مسئله‌ی خوب تعریف شده است، زیرا به علوم دیگر مربوط است و تعریف دقیق هدف، شناسایی موقعیت اولیه و ... در آن آسان‌تر است.

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. روش بارش مغزی به این شکل است که همه راه حل‌های احتمالی که فکر می‌کنیم در پاسخ به یک موضوع می‌تواند درست باشد، ارائه شود.

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. هنگام بروز ناهماهنگی، فرد می‌تواند: ۱- رفتار خود را تغییر دهد ۲- نگرش خود را تغییر دهد، تا این دو با هم هماهنگ شوند.

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. سهیل از روش بارش مغزی بهره برده است که یکی از روش‌های اکتشافی حل مسئله است. روش‌های اکتشافی نیاز به پردازش عمیق اطلاعات ندارند و در حداقل زمان به راه حل می‌رسند.

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. به روش‌های ثابت و یک‌نواخت تصمیم‌گیری افراد، سبک تصمیم‌گیری می‌گویند. تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه‌ی ۱: سبک‌های تصمیم‌گیری مختلف است. بسیاری از آن‌ها ناکارآمد و فقط یکی بهتر از سایر سبک‌هاست.

گزینه‌ی ۲: سبک‌های تصمیم‌گیری در عوامل زیربنایی با هم تفاوت دارند.

گزینه‌ی ۳: در بین سبک‌های مختلف تصمیم‌گیری، بهترین سبک، از نوع منطقی است. شاید همه‌ی ما در برخی موقعیت‌ها مجبور شدیم از سایر سبک‌های تصمیم‌گیری استفاده کنیم، ولی باید به خاطر داشت. سبک غالب هر فردی باید از نوع تصمیم‌گیری منطقی باشد.

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. افراد که دارای سبک تصمیم‌گیری اجتنابی هستند، بر این باورند که همه‌چیز خودبه‌خود درست می‌شود. در نتیجه، زمان را از دست می‌دهند و مشکل آن‌ها بیش‌تر می‌شود.

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. بررسی گزینه‌های نادرست:

گزینه‌ی ۱: در تشخیص مسئله، بهتر است دیگران نقش راهنما داشته باشند و فرد، خود آن‌را شناسایی کند.

گزینه‌ی ۲: در ارزیابی راه حل، باید راه حل انتخاب شده را ارزیابی کرد. این کار باعث می‌شود تا ملاک روشنی برای فهم موقعیت داشته باشیم.

گزینه‌ی ۳: قدم نهایی و مهم در حل مسئله بازبینی و اصلاح راه حل‌هاست.

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. تشخیص مسئله با احساس مبهم از یک مسئله متفاوت است.

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. «قد یغرس»: گاهی می‌کارد، شاید بکارد (رد گزینه‌های ۲ و ۴) / «فَسائلُ جَدِیدةٌ»: نهال‌های

جدیدی [ترکیب وصفی و نکره] (رد گزینه‌های ۲ و ۳) / «و هو یَعْلَمُ»: در حالی که می‌داند (رد گزینه ۲) / «لَا تُثْمَرُ إِلَّا بَعْدَ

مَوْتِهِ»: فقط بعد از مرگش میوه می‌دهند، میوه نمی‌دهند مگر پس از مرگش (رد گزینه‌های ۳ و ۴)

گزینه ۲ پاسخ صحیح است.

«مَنْ»: هر کس (رد گزینه‌های ۱ و ۳) / «أَنْ یَفْعَلَ ذَٰلِكَ»: آن را انجام دهد (رد گزینه‌ی ۴) / «یَتَّسِعُ»: گسترده می‌شود، فراخ می‌شود (رد گزینه ۱)

«ما أَسْرَعُ»: (بر وزن «ما أَفْعَلُ» — ساختار تعَجَّب) چه شتابان است (رد گزینه‌های ۲ و ۳) / «مَرَّ الفصول و السنين»: گذر فصل‌ها و سال‌ها (رد گزینه‌ی ۲) / «للانسان»: برای انسان (رد گزینه‌ی ۲) / «كَم من عَجائز»: چه بسیار سالخوردهایی که (پیرمردانی که) (رد گزینه‌ی ۱) / «يَعْتَقِدُونَ»: اعتقاد دارند، معتقدند (رد گزینه‌ی ۲) / «ما كان لهم إِلَّا بضعة أَيَّام»: برای آن‌ها جز چند روز نبود (فقط چند روز بود) (رد گزینه‌ی ۳)

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. أكبر الغنى: بزرگترین بی‌نیازی / أیدی: دستان (جمع مکسر «يَد»)

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه‌ی «۲»: يُقال: گفته می‌شود (فعل مضارع مجهول است)

گزینه‌ی «۳»: سُئل: سؤال شد (فعل ماضی مجهول است)

گزینه‌ی «۴»: تُفَقَّد: از دست داده شود (فعل مضارع مجهول است)

گزینه ۲ پاسخ صحیح است.

ترجمه متن:

خورشید بدن‌ها را می‌سوزاند و شیری در جنگل احساس گرسنگی زیادی می‌کرد. آن شیر از جایش بلند شد و این‌جا و آن‌جا به دنبال غذایی گشت تا به آن گرسنگی خود را برطرف کند. پس [چیزی] جز یک خرگوش کوچک پیدا نکرد. آن را گرفت و با خودش فکر کرد، در حالی که می‌گفت: «این حیوان، معده‌ی من را پُر نخواهد کرد!» در این هنگام آهویی را دید که دور از او راه می‌رفت. پس مجدداً با خود فکر کرد: «به جای این خرگوش، آن آهو را خواهم گرفت و آن را می‌خورم.» و این چنین خرگوش را رها کرد و با بیشترین سرعت به سمت آهو روانه شد تا او را شکار کند اما آهو با سرعت بیشتری فرار کرد و از چشم‌ها پنهان شد. پس شیر داستان احساس پشیمانی و تأسف کرد و گرسنه ماند.

ترجمه‌ی گزینه‌ها:

۱) شیر نتوانست آهو را شکار کند.

۲) داستان زمانی اتفاق افتاد که خورشید غروب کرده بود.

۳) شیر برای شکار آهو تلاش کرد اما سرعت آهو بیشتر بود.

۴) شیر در پایان نتوانست نیازش را برطرف کند.

گزینه ۴ پاسخ صحیح است.

ترجمه‌ی گزینه‌ها:

۱) تکبر و سرباز زدن

۲) شیر و خرگوش

۳) گرسنگی و غذا

۴) حرص و آرز

گزینه ۲ پاسخ صحیح است.

ترجمه‌ی گزینه‌ها:

۱) هر کس به زیاد طمع ورزد، به اندک [هم] دست نمی‌یابد.

۲) انسان حریص است بدانچه از آن منع شده است.

۳) یک گنجشک در دست بهتر از ده‌تا روی درخت است. [سیلی نقد به از حلوای نسیه]

۴) قناعت گنجی است که پایان نمی‌پذیرد.

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. «یشعر»: احساس می‌کند، [در متن کان یشعر: احساس می‌کرد] از نظر معنایی نیاز به مفعول ندارد، در متن هم مفعول نگرفته پس فعلی لازم است نه متعدی.

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. «جائعاً» نقش حال مفرد دارد. فعل قبل از این اسم یعنی «بقی» لازم است و اصلاً مفعول نمی‌گیرد.

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. هنگامی «إِلَّا» معنای «فقط» می‌دهد که مستثنی منه در جمله‌ی قبل از «إِلَّا» حذف شده باشد، در گزینه‌ی «۴» مستثنی منه محذوف است و عبارت در اینجا به صورت «فقط تعداد کمی از صحابه ...» ترجمه می‌شود.

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. هر گاه «لا» به معنای «هیچ ... نیست» باشد، «لا» ی نفس جنس نامیده می‌شود، که بر سر «اسم» وارد شده و آن را به طور کامل نفی می‌کند. توجه داشته باشید که اسم پس از «لا»، بدون «ال» و «تنوین» می‌آید و حرکت آن فتحه است — «خَيْرَ»

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. «دَوَاؤُكَ»: دارویت، درمان تو، دوی تو (رد گزینه ۳) / «فیکَ»: در خودت است (رد گزینه ۱) / «وَمَا تُبْصِرُ»: و تو نمی‌بینی / «و دَاوُوكَ»: و بیماریت، درد (رد گزینه ۳) / «مِنْكَ»: از خودت / «و لَا تَشْعُرُ»: و احساس نمی‌کنی (رد گزینه‌های ۱ و ۲)

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. حرف مشبه إِنَّ بر جمله تأکید می‌کند. رد گزینه‌ها:
 (۲) لکن حرف ربط است و تأکیدی ندارد.
 (۳) «إِنَّ» ادات شرط است و تأکید ندارد و مشاهدۀ مفعول مطلق است که تأکید آن روی «فعل» است.
 (۴) تأکید «إِنَّمَا» روی خبر است، نه جمله.

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. خطاها به ترتیب:
 (۱) سخن بگوید (۳) که (۴) سخنی / آورده باشد

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. شکل صحیح کلمات این گزینه، «مَحَطَّات» و «تُحَدَّر» است. دقت کنید «مَحَطَّات» اسم مکان است، «تُحَدَّر» نیز فعل مضارع از باب تفعیل است.

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. گزینه‌های دیگر ارتباطی با مفهوم عبارات ندارند. (۱) نیکوکار در خاطرۀ مردم باقی است. شعر: شاد کردن دل افسرده پسندیده است. (۳) ناراحت و سست نشوید. شعر: به خودتان تکیه و اعتماد کنید. (۴) بخشیدن حتّی دشمن. شعر: فضیلت انفاق پول و پاداش آن نزد خداوند.

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. خطاها به ترتیب:
 (۱) به آن‌ها بشارت دهند. (۲) پیامبرانی - مژده دهند. (۴) پیامبران بشارت‌دهنده
 [مُبَشِّرین، حال است پس نباید بصورت صفت برای اسم قبلش ترجمه شود — پیامبران بشارت‌دهنده — النَّبِیِّینَ الْمُبَشِّرِینَ]

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. در گزینه‌ی «۲»، (لا: النَّاهِیة) - مزید ثلاثی (له حرف زائد واحد) نادرست است. دقت کنید «لا» در اینجا برای نفی آمده است، نه نهی. همچنین «تَتَكَبَّرُ» فعلی مضارع بر وزن «تَفْعَلُ» و از باب «تَفَعَّلُ» است، بنابراین دو حرف زائد دارد، نه یک حرف.

تعلّمین (للمخاطبة بوده و باید آخرش فتحه داشته باشد. «تعلّمین» صحیح است.) - مُساعَد (در اینجا باید «مُساعد» باشد، زیرا معنای اسم فاعلی، «یاری کننده» دارد.)

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. در دوران پهلوی اگر چه شاهد وجود برخی مجلات تخصصی هستیم، اما در مجموع، تعداد مطبوعات و شمار نشریات، نسبت به عصر احمدشاه قاجار، کاهش قابل توجهی پیدا کرد.

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. گسترش مدارس جدید، تأسیس دانشگاه و رواج آموزش تاریخ به عنوان یک رشته علمی در دوره معاصر، به ترویج و توسعه‌ی روش پژوهش علمی تاریخ در ایران کمک شایانی کرد. علاوه بر این، ایجاد مراکز تحقیقاتی و نشریات تخصصی در حوزه مطالعات تاریخی و نیز تألیف، ترجمه و نشر کتاب‌ها و مقاله‌های علمی فراوان، تأثیر بسزایی در گسترش و ارتقای روش تاریخ‌نگاری معاصر در ایران داشته است.

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. میرزا فتحعلی‌خان آخوندزاده، یکی از متفکران دوره قاجار، با این‌که مورخ نبود، تاریخ‌نویسی سنتی را به شیوه علمی نقد کرد.

گزینه ۱ پاسخ صحیح است.

میرزا فتحعلی‌خان آخوندزاده با این‌که مورخ نبود، تاریخ‌نویسی سنتی را به شیوه علمی نقد کرد.

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. با گسترش فعالیت علمی شرق‌شناسان، کتیبه‌های بیستون و طاق بستان رمزگشایی شد و اطلاعات جدیدی درباره تاریخ ایران به دست آمد. گسترش کشفیات باستان‌شناسی در ایران، منابع نوینی را پیش روی مورخان قرار داد و زمینه تحولی عمیق و اساسی را در تاریخ‌نگاری فراهم آورد.

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. یکی از پیشگامان انتقاد به تملق و متکلف‌نویسی، خاوری شیرازی، مورخ مشهور زمان فتحعلی‌شاه و نویسنده تاریخ دوالقرنین است. او به حقیقت‌نویسی و مختصرنویسی علاقه نشان داد و تملق‌گویی را نکوهش کرد.

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. انقلاب مشروطیت تأثیر عمیقی بر دگرگونی بینش مورخان ایرانی داشت و توجه آنان را به ابعاد گوناگون رویدادهای تاریخی و به ویژه نقش مردم جلب کرد. این بینش در کتاب تاریخ بیداری ایرانیان نوشته میرزا محمد ناظم الاسلام کرمانی (۱۲۸۰ - ۱۳۳۷ ق) پدیدار شده است. نویسندگی این کتاب ضمن توجه به مردم، نقش طبقات اجتماعی مختلف را در انقلاب مشروطیت نشان داده است.

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. بی‌بی‌خانم استرآبادی، مدرسه‌ی دوشیزگان را به منظور تحصیل دختران در تهران تأسیس کرد.

گزینه ۳ پاسخ صحیح است.

درس ۶ صفحه ۸۷

هم‌زمان با آغاز جنگ بین‌الملل اول، ایران وضعی آشفته داشت و حکومت مشروطه به دلیل اختلاف‌های سیاسی داخلی، ضعف تشکیلات اداری و نظامی، مشکلات اقتصادی و دخالت‌های فزاینده خارجی قادر به سروسامان دادن به امور و برقراری نظم و امنیت نبود.

در شیوه تاریخ نگاری جدید مورخان با استفاده از روش تحقیق علمی، بهره‌برداری از منابع و اسناد و مدارک معتبر، همچنین گزینش و نقد آنها رویدادهای تاریخ را ارزیابی می‌کردند و با زبانی ساده آنها را بیان می‌کردند. همچنین بتدریج از علوم انسانی نظیر جغرافیا، زبانشناسی و اسطوره شناسی در مطالعاتشان بهره بردند.

تفکر ملی‌گرایی، مردمان و گروه‌های قومی را که تاریخ و فرهنگ و زبان مشترکی داشتند، برانگیخت تا با هم یکی شوند و زیر پرچم حکومتی یکپارچه و مستقل قرار گیرند. ایتالیایی‌ها، آلمانی‌ها، لهستانی‌ها، صرب‌ها و مجارها تحت تأثیر اندیشه ملی‌گرایی، برای تأسیس حکومت ملی به پا خاستند.

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. دولت روسیه از زمان پترکبیر، سیاست توسعه‌طلبانه‌ای را با هدف تسلط بر سرحدات شمالی ایران و عثمانی آغاز کرد. اقتدار نظامی نادرشاه و سپس آقامحمدخان مدت کوتاهی روس‌ها را وادار به عقب‌نشینی نمود اما در زمان حکومت فتحعلی‌شاه قاجار و پس از آن‌که حاکم گرجستان خود را تحت حمایت دولت روسیه قرار داد، روس‌ها به منطقه قفقاز لشکرکشی کردند و گرجستان را تصرف نمودند. این اقدام سرآغاز جنگ‌های ایران و روسیه به حساب می‌آید.

الف) قرار گرفتن یک کشور در بین همسایگان قدرتمند یا ضعیف در سیاست‌های خارجی آن کشور تأثیر می‌گذارد، کشورهای حائل بین دو یا چند کشور قدرتمند معمولاً موقعیت آسیب‌پذیری دارند، مانند لهستان که بین روسیه و آلمان قرار گرفته است.

ب) داشتن منابع انرژی و معدنی چون نفت و گاز، کانی‌های فلزی چون مس، روی و آهن به تنهایی منبع و منشأ قدرت نیست. اگر این منابع در کشوری در جهت توسعه‌ی صنایع قرار بگیرند. (مانند چین - برزیل) در قدرت آن‌ها مؤثر هستند. پ) برخی از شهرها به سبب نقش مهم آن‌ها در اقتصاد و تجارت جهانی، حوزه‌ی نفوذ بسیار وسیعی در سطح جهان دارند و به آن‌ها جهان‌شهر گفته می‌شود.

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. سرعت گسترش شهرنشینی در نواحی مختلف دنیا متفاوت است، می‌توان گفت در نواحی کمتر توسعه‌یافته‌ی صنعتی، سرعت گسترش شهرنشینی در حال حاضر بالاتر است.

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. یکی از مهم‌ترین پدیده‌های مربوط به تغییرات الگوی شهرنشینی در جهان، افزایش شهرهای میلیونی است. در سال ۱۹۵۰ میلادی، دو شهر لندن و نیویورک بیشتر از ۸ میلیون نفر جمعیت داشتند. در سال ۱۹۹۰، ده شهر یا بیش از ۱۰ میلیون نفر در جهان وجود داشت و امروزه تعداد این شهرها به ۲۸ شهر رسیده است. تغییر دیگر، تغییر الگوی مکانی شهرهای با بیش از ۵ و ۱۰ میلیون نفر در جهان است. تا چند دهه پیش چنین شهرهایی فقط در نیمکره‌ی شمالی و در آمریکای شمالی، اروپا و ژاپن وجود داشتند اما امروزه آسیا، آمریکای لاتین و آفریقا با رشد شهرهای میلیونی و پرجمعیت روبه‌رو شده‌اند. (جغرافیا ۳ - درس ۱، ص ۱۱)

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. با افزایش جمعیت مادرشهرها و گسترش حومه‌های آن‌ها، به‌تدریج منطقه‌ی مادرشهری به وجود می‌آید. در پیرامون برخی از مادرشهرها، شهرها و شهرک‌های اقماری پدید آمده‌اند. نکته: از کنار هم قرار گرفتن چندین حومه، شهرک اقماری و دو یا چند مادرشهر، مگالاپلیس (ابرشهر) به وجود می‌آید.

۱۱۷ گزینه ۲ پاسخ صحیح است. رد سایر گزینه‌ها:

- گزینه ۱: سرعت گسترش شهرنشینی در آسیا و آفریقا بالاتر از سایر نواحی جهان است.
گزینه ۳: بخش عمده رشد شهرنشینی در آسیا و آفریقا به علت صنعتی شدن و توسعه کارخانه‌هاست.
گزینه ۴: امروزه آسیا، آمریکای لاتین و آفریقا با رشد شهرهای میلیونی و پرجمعیت روبه‌رو شده‌اند.

۱۱۸ گزینه ۱ پاسخ صحیح است. (ص ۳۲)

۱۱۹ گزینه ۳ پاسخ صحیح است. افزایش جمعیت کشورمان عمدتاً حاصل افزایش مثبت میزان مولید نسبت به مرگومیر است و موجب شده است جمعیت کشور روند صعودی را طی کند. اما بحث مهاجرت‌های شهری و روستایی داخلی لزوماً به افزایش جمعیت منجر نشده است و بنابراین تغییراتی در جمعیت کشورمان به همراه نخواهد داشت، مگر اینکه مهاجرت‌های خارجی از خارج کشور به داخل کشور صورت گیرد. بنابراین اگر این نمودار افزایش جمعیت شهرنشین نسبت به روستائیان باشد، سایر گزینه‌ها درست خواهند بود.

۱۲۰ گزینه ۱ پاسخ صحیح است. در پنجاه سال اخیر، تقاضای حمل‌ونقل مسافر و بار در جهان رشد چشمگیری داشته است. این تقاضا، هم به صورت کمی، یعنی تقاضای افزایش مسیرها و ایستگاه‌ها (ساخت خطوط ریلی و احداث جاده، فرودگاه، بندر و ...) و وسایل حمل‌ونقل مانند خرید قطار، هواپیما و ... و هم از نظر کیفی، یعنی بهبود سرعت، کاهش زمان و هزینه‌ها، رفاه و ایمنی بیشتر و ... بوده است.

۱۲۱ گزینه ۲ پاسخ صحیح است. حمل‌ونقل در فعالیت‌های اقتصادی و مکان‌گزینی واحدهای تولیدی، خدماتی و تجاری نقش مهمی دارد و هدف آن ارتباط دادن مکان‌ها و نواحی به یکدیگر است.

۱۲۲ گزینه ۲ پاسخ صحیح است.
صاحب‌نظران معتقدند که در طراحی مبلمان شهری باید فرهنگ و هنر بومی و ملی تقویت گردد.

۱۲۳ گزینه ۱ پاسخ صحیح است. ایران به سبب واقع شدن در کرانه‌های دریای خزر، خلیج فارس و دریای عمان از نعمت بزرگ دسترسی به حمل‌ونقل دریایی برخوردار است. البته بهره‌مندی از مزایای حمل‌ونقل آبی در تجارت فقط به دسترسی به دریا محدود نمی‌شود بلکه به ساختن و توسعه و تجهیز بندر وابسته است.

۱۲۴ گزینه ۳ پاسخ صحیح است. با بررسی تصویر رتبه‌بندی سلسله مراتب سکونت‌گاه‌ها در اروپا می‌توان گفت که سکونتگاه‌ها از نظر میزان جمعیت، تعداد و تنوع خدمات در یک ترتیب مشخصی قرار دارند. بیش‌ترین جمعیت و خدمات در راس این هرم، پایتخت (به عنوان شهری که تصمیم‌گیری‌های سیاسی در آن انجام می‌شود) قرار دارد و بعد از آن شهر منطقه‌ای، متوسط، کوچک، رسوتا و در قاعده هرم هاملت یا دهی که کلیسا ندارد، قرار گرفته است.

۱۲۵ گزینه ۳ پاسخ صحیح است. در دوران معاصر، افزایش شهرنشینی و رشد و توسعه شهرها و کاهش روستانشینی و مهاجرت نیروی کار کشاورزی از روستاها به شهرها، مسائل و مشکلاتی را در سکونتگاه‌های شهری و روستایی به وجود آورده است.

۱۲۶ گزینه ۳ پاسخ صحیح است.
متفکر نقاد هنگام شنیدن یک مطلب یا تصمیم‌گیری، آن را از وجوه مختلفی بررسی می‌کند نه از یک زاویه‌ی خاص.

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. در نقیض اگر یک قضیه، سالبه‌ی جزئیه باشد دیگری موجهی کلیه خواهد بود. در تضاد، درستی یکی مستلزم نادرستی دیگری است و نه بالعکس. چون دو قضیه‌ی متضاد می‌توانند همزمان نادرست باشند، یعنی ارتفاع آن جایز است (ردّ گزینه‌ی ۱) در نقیض، اجتماع (صدق همزمان) و ارتفاع (کذب همزمان) محال است. یعنی صدق یکی مستلزم کذب دیگری است و بالعکس. در ضمن دو قضیه متضاد هر دو باید کلی باشند یکی موجه و دیگری سالبه (ردّ گزینه‌ی ۲) در تضاد اجتماع محال است اما ارتفاع جایز (ردّ گزینه‌ی ۴)

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. در شکل اول، امکان این وجود دارد که هر دو مقدمه موجه باشد و نتیجه هم معتبر باشد. مثال — هر الف ب است، هر ب ج است، پس: هر الف ج است. بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه‌ی ۱: چون در قیاس شکل سوم حد وسط در هر دو مقدمه در جایگاه موضوع قرار دارد برای حفظ اعتبار قیاس نباید هر دو مقدمه جزئی باشد تا علامت حد وسط در هر دو مقدمه منفی نشود. گزینه‌های ۲ و ۴: در شکل دوم قیاس از آنجایی که حد وسط در هر دو مقدمه محمول است، باید حداقل یکی از مقدمات سالبه باشد تا علامت حد وسط مثبت شده و قیاس معتبر باشد، در این صورت نتیجه نیز قطعاً سالبه خواهد بود.

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. گزینه‌های ۲ و ۳ اصلاً قضیه نیستند (تصورند) و قابلیت درستی و نادرستی ندارند. گزینه ۴ جمله‌ی انشایی است و قضیه به‌شمار نمی‌آید.

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. درستی خبر یا قضیه، شرط اینکه آن یک قضیه است نیست، زیرا می‌توان درباره‌ی آن داوری کرد و درستی و نادرستی آن را تشخیص داد.

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. در مغالطه‌ی تله‌گذاری ویژگی‌ها و صفات پسندیده‌ای را که مورد قبول جامعه است به کسی که معتقد به یک دیدگاه است، نسبت می‌دهند تا افراد را به پذیرش آن متمایل کنند. در مغالطه‌ی مسموم کردن چاه، برخلاف تله‌گذاری، صفات ناپسندی را به کسی که نظری را قبول دارد، نسبت می‌دهند تا افراد جرئت نکنند به طرف آن نظر گزایشی نشان دهند.

در گفتار این شرکت‌کننده‌ی فرضی! ابتدا کسانی که اجرای او را پسندند، دارای دقت نظر توصیف شده‌اند (تله‌گذاری) و بعد مخالفت با اجرای او ناشی از سطحی‌نگری و سلیقه‌ی عوامانه داشتن، دانسته شده است (مسموم کردن چاه).

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. در این نوع خطاها، در حقیقت فرد به جای نقد سخنان دیگری به نقد گوینده می‌پردازد و سعی کرده از نظر روانی بر وی تأثیر بگذارد.

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. قضیه‌ی شخصی، قضیه‌ای است که در آن موضوع یک مجموعه‌ی خاص است. اما توجه داشته باشید که در قضیه‌ی حملی شخصی کل محمول یک بار بر موضوع که یک مجموعه‌ی خاص از افراد است حمل می‌شود. اما اگر موضوع یک مجموعه‌ی خاص باشد و محمول بتواند به دفعات متعدد هر بار بر یکی از افراد و مصادیق آن مجموعه‌ی خاص حمل شود، قضیه‌ی محصوره است. گزینه‌ی ۴ قضیه‌ی شخصی و سایر گزینه‌ها محصوره هستند.

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. گزینه‌ی ۴ هر سه شرط اعتبار قیاس را دارد؛ زیرا مقدمه‌ی اول آن موجب است (شرط اول).

حد وسط در مقدمه‌ی دوم دارای علامت مثبت است (شرط دوم). «تصور» که در نتیجه دارای علامت مثبت است. در مقدمه نیز دارای علامت مثبت می‌باشد و «استدلال» که در نتیجه دارای علامت مثبت است؛ در مقدمه نیز دارای علامت مثبت می‌باشد. تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه‌ی ۱: فاقد شرط سوم است؛ زیرا «فکر» که در نتیجه دارای علامت مثبت است، در مقدمه علامت منفی دارد.

گزینه‌ی ۲: فاقد شرط سوم است؛ زیرا «دارای قانون» که در نتیجه دارای علامت مثبت است، در مقدمه علامت منفی دارد.

گزینه‌ی ۳: فاقد شرط سوم است؛ زیرا «پستاندار» که در نتیجه دارای علامت مثبت است، در مقدمه علامت منفی دارد.

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. در گزینه‌ی ۳ مقدمات استدلال اول یک قیاس شکل سوم را تشکیل می‌دهند؛ زیرا حدوسط (برنامه) در هر دو قضیه در جایگاه موضوع قرار دارد، اما مقدمات استدلال دوم یک قیاس شکل چهارم را تشکیل می‌دهند؛ زیرا حدوسط (استدلال) در قضیه‌ی اول در جایگاه موضوع و در مقدمه‌ی دوم در جایگاه محمول قرار دارد. تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه‌ی ۱: هر دو قیاس شکل سوم هستند.

گزینه‌ی ۲: هر دو قیاس شکل اول هستند.

گزینه‌ی ۴: هر دو قیاس شکل چهارم هستند.

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. کتاب «اشارات و تنبیهات» شامل آخرین دیدگاه‌های ابن‌سینا در حکمت است. کتاب شفا، دانشنامه‌ی عظیم ابن‌سینا پیش از کتاب اشارات به نگارش درآمده است که شامل بخش‌های مختلف فلسفه در آن زمان - از فلسفه‌ی طبیعی گرفته تا الهی - و همچنین ریاضیات و منطق می‌شود.

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. از نظر فیلسوفان مسلمان، ابزار عقل، روش‌هایی مانند استدلال تجربی، تمثیل و برهان عقلی محض دارد. رد سایر گزینه‌ها:

گزینه‌ی «۲»: انبیاء از طریق وحی به برترین معارف دست می‌یابند.

گزینه‌ی «۳»: ما توانمندی‌های عقلی محدود داریم نه این‌که توانمندی عقل محدود است و متعارض با وحی نیست.

گزینه‌ی «۴»: اساس پذیرش هر اعتقاد با عقل است اما راه کسب معرفت منحصر به عقل نیست.

گزینه ۱ پاسخ صحیح است.

گزینه ۲ به این علت نادرست است که هر شیء در نهایت به سوی کمال حرکت نمی‌نماید.

گزینه ۳ به این علت نادرست است که ابن‌سینا از ما می‌خواهد علاوه بر مطالعه‌ی عالم طبیعت (که با روش تجربی صورت می‌گیرد) با کشف روابط پدیده‌ها به رابطه‌ی آن با مبدء کل جهان هستی تامل کرد.

گزینه ۴ ابن‌سینا باور دارد تنها با نگاه کردن به بخشی کوچکی از جهان طبیعت نمی‌توان درباره‌ی آن داوری کلی کرد.

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. در سفر دوم که سفر با حق و در حق است، سالک می‌کوشد به کمک خداوند، سیری در اسماء و صفات خداوند نماید.

۱۴۰

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. هراکلیتوس از حقیقتی برتر به نام لوگوس سخن می‌گوید که هم به معنای یک وجود و حقیقت متعالی است و هم به معنای نطق و سخن و کلمه. یعنی وی به هر دو کاربرد عقل توجه داشته است و بیان می‌کند همان‌طور که سخن و کلمه بیانگر افکار و اندیشه‌های انسان است و آنچه را که انسان در ذهن دارد، با کلام ظاهر می‌کند و به دیگران می‌رساند، جهان و اشیا نیز ظهور آن وجود و آن حقیقت متعالی و برتر هستند.

۱۴۱

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. برای این‌که از طریق برهان ملاصدرا به این برسیم که خدا را اثبات کنیم باید به این موارد توجه شود: ۱- اصالت وجود ۲- وحدت حقیقت و مراتب داشتن آن.

۱۴۲

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. باید دقت کنیم که این نوع از سؤالات، کمی مفهومی‌اند و باید تناسب فکری گزینه‌ها را بیابیم نه این‌که درستی و نادرستی جملات هر گزینه را بررسی کنیم. همه‌ی گزینه‌ها جملاتی درست در حیطه‌ی فلسفه‌ی ابن‌سینا هستند؛ اما تنها گزینه‌ی ۴ به چیزی اشاره می‌کند که در صورت سؤال نیز از آن صحبت شده است. صورت سؤال نشان‌دهنده‌ی امکان ذاتی اشیاء جهان است.

۱۴۳

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. گزینه‌ی (۲) در فلسفه‌ی اولی و سایر گزینه‌ها در فلسفه‌های مضاف بررسی می‌شوند.

۱۴۴

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. فلسفه‌ی اسلامی در آغاز سرشتی کاملاً استدلالی داشت و متکی بر آرای ارسطو بود. از آن‌جا که ارسطو در مباحث فلسفی بیش از هر چیز به قیاس برهانی تکیه می‌کرد، فلسفه‌ی اسلامی نیز صورت استدلالی قوی به خود گرفت.

۱۴۵

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. از نظر ابن‌سینا، تأمل در رابطه‌ی طبیعت با ماوراء طبیعت و خدا در کنار تحقیقی در روابط میان پدیده‌ها، دانشمند و محقق را از ظاهر پدیده‌ها عبور می‌دهد و به باطن آن‌ها می‌رساند؛ آن‌ها را به خشوع و خشیت در برابر حق وامی‌دارد. بنابراین رسیدن به خشوع و خشیت در برابر خدا (پادشاه راستین) معلول عبور از ظاهر پدیده‌ها است و خود عبور از ظاهر پدیده‌ها معلول توجه به رابطه‌ی طبیعت با خدا در کنار تحقیق علمی می‌باشد.

۱۴۶

گزینه ۱ پاسخ صحیح است.

هزار تومان $16 = 50 - 34$ = میزان پس‌انداز هفتگی فرد

هفته $\frac{3,500,000}{16,000} = 218.75$ = میزان زمان لازم برای برابر شدن میزان پس‌انداز با قیمت دوچرخه

هر سال، معادل حدوداً ۵۲ هفته است، در نتیجه فرد باید معادل ۴ سال $\left(\frac{218.75}{52} \approx 4.2 \right)$ پس‌انداز کند. تا بتواند دوچرخه را بخرد همچنین چون زمان رسیدن به هدف بیش از سه سال است در نتیجه هدف وی بلندمدت است.

۱۴۷

گزینه ۳ پاسخ صحیح است.

میلیون تومان $30 = 6 + 2/5 + 7 + 5/5 + 4/5 + 1/5 + 3$ = مجموع مخارج سالیانه

مجموع مخارج سالیانه - درآمد سالیانه = میزان پس‌انداز فرد

میلیون تومان $27 = 57 - 30$ = میزان پس‌انداز فرد

$27 \times \frac{20}{100} = 5.4$ = مقدار خمس

تولید افراد کشور که در خارج ساکن هستند + تولید خارجیان مقیم کشور - تولید ناخالص داخلی = تولید ناخالص ملی
هزار میلیارد ریال ۲۰ = تولید خارجیان مقیم کشور $\Rightarrow ۱۰ +$ تولید خارجیان مقیم کشور - ۲۴۵ = ۲۳۵

(الف)

مجموع کل سهم دهک‌ها به جز سهم دهک هشتم - ۱۰۰ = سهم دهک هشتم
 $\Rightarrow$ سهم دهک هشتم = $۱۰۰ - (۲ + ۳ + ۴ + ۶ + ۸ + ۱۰ + ۱۲ + ۱۸ + ۲۲)$
 $\Rightarrow$ درصد ۱۵ = $۱۰۰ - ۸۵$ = سهم دهک هشتم

میلیون دلار $۵/۴ = ۳۶ \times \frac{۱۵}{۱۰۰}$ = سهم دهک هشتم از درآمد ملی

(ب) در توزیع درآمد به روش شاخص دهک‌ها مردم کشور به ده گروه جمعیتی مساوی تقسیم می‌شوند. در نتیجه اگر جمعیت کل کشور ۷ میلیون نفر باشد، خواهیم داشت:

هزار نفر ۷۰۰ = میلیون نفر $۰/۷ = \frac{۷}{۱۰}$ = جمعیت دهک دهم

(ج) در کشور A داریم:

۴۰ درصد از درآمد ملی این کشور به ۲۰ درصد پردرآمد جامعه تعلق دارد.

۱۵ درصد از درآمد ملی این کشور به ۴۰ درصد پایین جامعه تعلق دارد.

۲۳ درصد از درآمد ملی به ۵۰ درصد کم درآمد جامعه تعلق دارد.

۵۵ درصد از درآمد ملی به ۳۰ درصد بالای جامعه تعلق دارد.

اطلاعات ذکر شده در مورد وضعیت توزیع درآمد کشور A در همه‌ی گزینه‌ها به‌جز گزینه‌ی «ا» صحیح است.

(د)
$$\frac{\text{سهم دهک دهم}}{\text{سهم دهک اول}} = \frac{۲۲}{۲} = ۱۱$$
 = شاخص توزیع درآمد در کشور A

(الف) غلط است، همه‌ی کسانی که شغلی ندارند، بیکار نیستند. بیکار کسی است که بالاتر از ۱۵ سال دارد و در جست‌وجوی کار است، اما کاری برای خود پیدا نمی‌کند. بنابراین کسانی که دانش‌آموز و دانشجو هستند و یا بازنشسته و خانه‌دارند و دنبال کار نمی‌گردند، بیکار محسوب نمی‌شوند.

(ب) غلط است، همه‌ی کسانی را که به‌صورت پاره‌وقت مشغول به‌کارند، شاغل به حساب می‌آیند، در حالی که آن‌ها در جست‌وجوی شغل تمام‌وقت هستند و خود را شاغل به حساب نمی‌آورند.
(ج) صحیح است.

(د) غلط است، بیکاری اصطلاحاً: این نوع بیکاری شامل کسانی می‌شود که شغل قبلی خود را به دلایلی رها کرده و به امید یافتن شغلی بهتر در جست‌وجو هستند. همچنین شامل کسانی است که به تازگی در حال ورود به بازار کار هستند. این نوع بیکاری کوتاه‌مدت است و در همه‌ی کشورها وجود دارد.
(ه) صحیح است.

(و) غلط است، بیکاری دوره‌ای: بیکاری‌ای که هنگام رکود اقتصادی رخ می‌دهد. در دوره‌ی رکود، تولید کاهش می‌یابد و به همین دلیل شرکت‌ها استخدام خود را متوقف می‌کنند یا بخشی از نیروهای خود را بیکار می‌کنند.

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. رشد صرفاً به معنای افزایش تولید است بنابراین مفهوم کمی است، شاخص‌های رشد اقتصادی: افزایش ظرفیت‌های تولیدی و افزایش درآمد شاخص توسعه‌ی انسانی تصویر بهتری از پیشرفت کشور ارائه می‌دهد. مؤلفه‌های نظیر میزان امید به زندگی در بدو تولد، میانگین سال‌های تحصیل، سرانه‌ی درآمد ناخالص ملی و شاخص‌های نابرابری تشکیل دهنده‌ی شاخص توسعه انسانی است. علاوه بر این، مؤلفه‌هایی نظیر امید به زندگی، نرخ باروری، نابرابری‌های جنسیتی، دسترسی به آب آشامیدنی سالم، بهداشت عمومی، شاخص‌های فقر و پایداری محیطی (مثل انرژی‌های تجدید شونده و فسیلی، کاهش آلاینده‌های محیط زیست و گازهای گلخانه‌ای، نقصان منابع طبیعی و تغییرات نواحی جنگلی)، در گزارش‌های توسعه‌ی انسانی منعکس می‌شود.

گزینه ۳ پاسخ صحیح است.
الف) مجموع افراد شاغل و بیکار برابر با جمعیت فعال است.

$$\text{نرخ بیکاری} = \frac{\text{جمعیت بیکار}}{\text{جمعیت فعال}} \times 100$$

$$\text{نرخ بیکاری} = \frac{32}{80} \times 100 = 40 \text{ درصد}$$

ب) جمعیت فعال افرادی هستند که یا مشغول به کارند یا به دنبال کار می‌کردند. افرادی که در سن کار (بالای ۱۵ سال) قرار دارند، ولی شاغل و یا بیکار نیستند، در جمعیت غیرفعال دسته‌بندی می‌شوند، مانند زنان خانه‌دار.

گزینه ۱ پاسخ صحیح است.

$$B \text{ تورم کلای سال} = \frac{\text{ابتدای سال} - \text{انتهای سال}}{\text{ابتدای سال}} \Rightarrow \frac{1,387,500 - 1,110,000}{1,110,000} \times 100 = 25\%$$

$$A \text{ تورم کلای} = 25 \times 2 = 50 \text{ درصد}$$

$$A \text{ تورم کلای} = \frac{50}{100} = \frac{288,000 - x}{x} \Rightarrow 0.5 = \frac{288,000 - x}{x}$$

$$\Rightarrow 0.5x = 288,000 - x \Rightarrow 1.5x = 288,000 \Rightarrow x = \frac{288,000}{1.5} = 192,000 \text{ ریال}$$

$$C \text{ تورم کلای} = \frac{50 + 25}{3} = \frac{75}{3} = 25 \text{ درصد}$$

$$C \text{ تورم کلای} = \frac{25}{100} = \frac{x - 871,500}{871,500}$$

$$\Rightarrow 0.25 \times 871,500 = x - 871,500 \Rightarrow 217,875 = x - 871,500 \Rightarrow x = 1,089,375 \text{ ریال}$$

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. در عصر پهلوی، در نتیجه‌ی افزایش درآمدهای نفتی، قدرت اقتصادی دولت افزایش یافت. در این زمان، دولت با هدف ایجاد توسعه در کشور به اجرای طرح‌های عمرانی متعدد پرداخت و به این ترتیب، بخشی از درآمدهای نفتی کشور، صرف ساخت‌وساز شد. بسیاری از کارخانجات بزرگ و زیرساخت‌های صنعتی در این دوران ساخته شد.

- در حالت رکود اقتصادی که سطح تولید کاهش و بیکاری افزایش می‌یابد، معمولاً سیاست‌های انبساطی اعمال می‌شود.
 - مالیات بر ارزش افزوده: منظور از مالیات بر ارزش افزوده، مالیاتی است که از تفاوت ارزش بین کالا و خدمات عرضه شده با ارزش کالا و خدمات خریداری شده در دوره‌ای مشخص گرفته می‌شود. این نوع مالیات چندمرحله‌ای است و در هر یک از مراحل تولید و تکمیل تا مصرف نهایی بر حسب ارزش افزوده گرفته می‌شود. مالیات بر ارزش افزوده با ایجاد شفافیت، فرار مالیاتی را کاهش می‌دهد و از مالیات‌ستانی مضاعف جلوگیری می‌کند، چرا که مالیات پرداخت شده تولیدکنندگان قبلی از مالیات بر فروش بعدی کسر می‌شود، به عبارت دیگر کالا و خدمات واسطه‌ای از پرداخت مالیات معاف می‌شوند.

$$\text{ریال } GDP = (20 \times 80) + (90 \times 10) = 1,600 + 900 = 2,500 \text{ سال } 1389$$

$$\text{ریال } GDP = (30 \times 100) + (120 \times 40) = 3,000 + 4,800 = 7,800 \text{ سال } 1390$$

GDP واقعی سال ۱۳۹۰ براساس قیمت‌های سال ۱۳۸۹

$$\text{ریال } = (30 \times 80) + (120 \times 10) = 2,400 + 1,200 = 3,600$$

$$\text{GDP اسمی سال } 1389 - \text{GDP اسمی سال } 1390 = \frac{\text{GDP اسمی سال } 1389}{\text{GDP اسمی سال } 1390} \times 100 = \text{نرخ رشد GDP اسمی سال } 1390$$

$$= \frac{7,800 - 2,500}{2,500} \times 100 = 212 \text{ درصد}$$

۱) شما می‌توانید بخشی از پول خود را پس‌انداز کنید، زیرا در صورت مقایسه‌ی درست معمولاً هزینه‌ی کم‌تری پرداخت می‌شود.

۲) با خرید مقایسه‌ای، ویژگی‌ها یا ارزش بیشتری را با همان مقدار پول دریافت می‌کنید.

۳) با خرید مقایسه‌ای، محصولی با کیفیت و با عملکرد بهتر می‌خرید.

۴) با خرید مقایسه‌ای، درباره‌ی گزینه‌هایی از آن کالا که قبلاً از آن‌ها مطلع نبودید، آگاه می‌شوید.

۵) با خرید مقایسه‌ای، نسبت به خرج کردن پول خود احساس آرامش بیشتری می‌کنید.

معایب خرید مقایسه‌ای:

۱- خرید مقایسه‌ای زمان‌بر است. (این زمان را می‌توانستید برای کسب درآمد، انجام کارهای سرگرم کننده یا رسیدگی به خانواده صرف کنید.)

۲- ممکن است این نوع خرید هزینه‌بر باشد. (مانند هزینه‌هایی برای تماس تلفنی، سوخت خودرو برای بازدید از فروشگاه‌های مختلف)

۳- ممکن است پس‌انداز حاصل از خرید مقایسه‌ای، (به‌ویژه برای کالاهایی با قیمت پایین) کمتر از هزینه‌های زمان، بنزین یا سایر هزینه‌های دیگر برای کسب اطلاعات باشد.

الف) هزینه فرصت حرکت از نقطه‌ی «الف» به نقطه‌ی «ب» میزان کالای A است که از فرد از خرید آن صرف‌نظر کرده است تا بتواند میزان بیشتری از کالای B را بخرد.

در نقطه‌ی «الف» ۳ واحد کالای A و در نقطه‌ی «ب» ۲ واحد کالای A خریداری می‌شود، بنابراین هزینه‌ی فرصت حرکت از نقطه‌ی «الف» به نقطه‌ی «ب»، ۱ واحد کالای A است ($3 - 2 = 1$) که از خرید آن صرف‌نظر شده است، اما در صورت سؤال ارزش هزینه‌ی فرصت به تومان خواسته شده است و نه براساس واحد یا تعداد کالایی که از خرید آن صرف‌نظر کرده‌ایم، در نتیجه خواهیم داشت:

= ارزش هزینه‌ی فرصت

ارزش هر واحد از کالایی که از خرید آن صرف‌نظر شده $\times$ تعداد (واحد) کالایی که از خرید آن صرف‌نظر شده

$$= \text{تومان } 10,000 = (3 - 2) \times 10,000$$

ب) هر نقطه بر روی نمودار خط بودجه، نشان‌دهنده‌ی مقدار کالای A و B است که فرد می‌تواند بخرد.

در نقطه‌ی برخورد نمودار خط بودجه با محور عمودی فرد تمامی پول خود را به خرید کالای A اختصاص می‌دهد و می‌تواند حداکثر ۵ واحد از این کالا را خریداری کند و با توجه به اینکه قیمت هر واحد کالای A ، ۱۰,۰۰۰ تومان است، خواهیم داشت:

$$\text{تومان } 50,000 = (5 \times 10,000) + (0 \times 5,000) = \text{بودجه‌ی فرد}$$

هر نقطه بر روی نمودار خط بودجه، نشان‌دهنده‌ی مقدار کالای A و B است که فرد می‌تواند با بودجه‌ی مشخص ۵۰,۰۰۰ تومان بخرد، در نتیجه خواهیم داشت:

$$50,000 = (3 \times 10,000) + (x \times 5,000)$$

$$\Rightarrow 50,000 = 30,000 + (x \times 5,000) \Rightarrow 20,000 = x \times 5,000 \Rightarrow x = \frac{20,000}{5,000} = 4 \text{ واحد}$$

ج) با توجه به اینکه: ۱- میزان بودجه‌ی فرد برابر با ۵۰ هزار تومان است و ۲- قیمت هر واحد کالای B ، ۵,۰۰۰ تومان است، خواهیم داشت:

$$\text{میزان بودجه فرد} = \frac{\text{حداکثر کالای } B \text{ خریداری شده}}{\text{قیمت هر واحد کالای } B}$$

$$\Rightarrow \text{عدد } 10 = \frac{50,000}{5,000} = \text{حداکثر کالای } B \text{ خریداری شده}$$

اگر فرد تمامی بودجه‌ی خود را به خرید کالای B اختصاص دهد، حداکثر می‌تواند ۱۰ واحد از این کالا را خریداری کند.

گزینه ۳ پاسخ صحیح است.

الف) نرخ سود سپرده‌ی سرمایه‌گذاری کوتاه‌مدت می‌تواند هم‌زمان با افزایش نرخ سود عمومی بانک‌ها افزایش یابد.

ب) سود سرمایه‌گذاری در سهام معمولاً از سپرده‌گذاری بلندمدت در بانک بیشتر است، اما قطعی نیست. بنابراین کسی که به دنبال بیشترین سود ممکن است می‌تواند به سرمایه‌گذاری در سهام بپردازد.

ج) برخی افراد برای حفظ ارزش پول خود آن را به دارایی‌هایی که معمولاً ارزش خود را در تورم حفظ می‌کنند، مانند طلا، تبدیل می‌کنند.

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. اعمال سیاست‌های رکودی و انقباضی — دوران قاجار

برقراری نظم مالی و اداری — دوران قاجار

بهبود برخی شاخص‌های اقتصادی، اجتماعی و انسانی — دوران پهلوی

تأمین مالی مراکز علمی — دوران تمدن اسلامی

